

College Perinatale Zorg
Drs. G.T.C. Bonhof
Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

cc. KNOV, NVOG, NVK, NBvK, BO geboortezorg, Patiëntenfederatie Nederland, Kind en Ziekenhuis,
Lisette Bruns, Laura Steentjes (ministerie VWS) & Zorg Instituut Nederland

Amsterdam, 28 maart 2017

Geachte mevrouw Bonhof, leden van het College Perinatale Zorg,
Geachte leden van de werkgroep implementatie cliëntversie Zorgstandaard Integrale Geboortezorg (ZIG),

In deze brief willen wij u vragen om een herinrichting van de bestaande commissie en uitbreiding van zijn opdracht voor de inrichting van de cliëntversie van de Zorgstandaard.

Wij verzoeken u de betrokken zorgverlenersorganisaties niet meer dan een adviserende rol te geven en de cliënten regie te laten voeren over dit document als penvoerder, eventueel samen met de medewerkers van het CPZ kantoor. Hiernaast verzoeken wij u om ons, als cliënten(rechten)organisatie, een budget ter beschikking te stellen, waarmee wij een document tot stand willen laten komen dat daadwerkelijk de zwangeren inzicht geeft in de mogelijkheden en haar rechten rondom de zwangerschap en bevalling. In deze brief lichten wij graag de achtergrond van dit verzoek toe.

Client outnumbered

Op dit moment zijn de cliëntvertegenwoordigende organisaties zwaar outnumbered ten opzichte van de KNOV, de NVK, de NVOG, de NBvK, BO geboortezorg en het CPZ zelf. Wij zijn ervan overtuigd dat hierdoor de belangen van de zorgverleners, de ziekenhuizen en de organisaties helemaal niet ondergeschikt worden gemaakt aan het principe van "de cliënt centraal". De Patiëntenfederatie Nederland zien wij als een belangrijke patiënten vertegenwoordiger, maar zwangere vrouwen zijn niet alleen patiënten, sterker nog: de meeste zwangere vrouwen zijn gezond en ook die verdienen het om vertegenwoordigd te worden.

Positie van cliënten in de integrale geboortezorg

Sinds december 2016 is Stichting Geboortebeweging samen met de Patiëntenfederatie betrokken bij het opstellen van een cliëntversie van de Zorgstandaard Integrale geboortezorg. Stichting Geboortebeweging was tegen de Zorgstandaard zoals deze door het ZiN is vastgesteld. Wij vonden dat de rechten van vrouwen hierin onvoldoende waren geborgd. We zijn als cliënt- en patiëntorganisaties samen opgetrokken met meerdere vrouwenorganisaties om de positie van vrouwen in de geboortezorg centraal te stellen. Vanaf eind december 2016 proberen wij de cliëntversie van de Zorgstandaard Integrale Geboortezorg tot een document te vormen waarin de rechten van vrouwen geborgd worden, waarin vrouwen duidelijkheid kunnen krijgen over wat hun rechten zijn en waarmee zij in staat worden gesteld om hun eigen zorgkeuzes te maken. Wij maken ons echter zorgen over de mate waarin onze opmerkingen en suggesties worden meegenomen. De voorstellen die wij doen - die te maken hebben met het veiligstellen van de rechten van vrouwen in de geboortezorg - worden niet, of niet consequent, verwerkt.

Het huidige document is onvoldoende en stelt niet de cliënt centraal

Het document dat op het punt staat om naar het Zorginstituut te worden verzonden is geen aanvulling op de bestaande folders, maar een herhaling van zetten. Terwijl wij juist onder zwangeren een groeiende behoefte zien aan inzicht in haar rechten in de geboortezorg en in kwaliteit en dienstverlening van zorgverleners/zorgaanbieders. Vrouwen willen graag hun verantwoordelijkheid nemen en hun eigen zorgkeuzes maken, maar hebben daar simpelweg de informatie en middelen niet voor.

Vooralsnog is het nog zo dat elk document over de integrale geboortezorg (de richtlijnen, zorgstandaard, indicatorensets, maar ook keuzehulpen en cliënteninformatie, ongeacht of het voor zorgverleners of cliënten is geschreven) altijd uitgaat van het perspectief van de zorgaanbieders en nooit vanuit het perspectief van de cliënt. Waar heeft zij recht op? Welke informatie heeft zij nodig om de verantwoordelijkheid te nemen voor haar zwangerschap en bevalling en keuzes te kunnen maken voor zichzelf en haar baby? Het resultaat is dat het zorgaanbod zelf centraal staat en niet de zorgconsument.

Het proces is onzorgvuldig en te gehaast

Wij hebben zorgen over de snelheid waarmee en de wijze waarop de cliëntversie van de Zorgstandaard wordt vastgesteld op meerdere manieren kenbaar gemaakt: In telefoongesprekken met commissievoorzitter en Patiëntenfederatie Nederland en per mail als reactie op de onderhavige versies. Inmiddels wordt dit probleem zelfs erkend door enkele beroepsorganisaties die aan tafel zitten. Hierbij dient opgemerkt te worden dat wij, waarschijnlijk net als het CPZ, last hebben van de druk die er is als gevolg van de doorzettingsmacht van het Zorg Instituut Nederland en de beperkte tijd die er beschikbaar is om tot een resultaat te komen. Als het werkelijk de bedoeling is om de cliënten een stem te geven binnen het nieuwe stelsel voor de geboortezorg, dan moeten haar vertegenwoordigers niet ondergeschikt worden gemaakt aan de procedures die tussen zorgverleners en hun beroepsgenoten gebruikelijk zijn.

Onze organisatie speelt een cruciale vertegenwoordigende rol in het bestuurlijk landschap van de geboortezorg, zoals wij in onze recente actie #genoeggezwegen expliciet naar voren hebben kunnen brengen. Op dit moment zien wij, net als bij het tot stand komen van de Zorgstandaard Integrale Geboortezorg, dat er een cliëntversie ontstaat waarin de rechten, keuzevrijheid en zorgvraag van de cliënt totaal ondergeschikt worden gemaakt aan het zorgaanbod. Wij hekelen hierbij de wijze waarop in de werkgroep waarin de cliëntversie tot stand komt, de cliënt wordt gevraagd zich te schikken naar de institutionele werkwijze binnen de zorg. Gezien de evidente controverse die er is over de invoering van de integrale geboortezorg en de positie van de cliënt daarin, kan het niet zo zijn dat de cliënt als excuus aan tafel zit; outnumbered en zonder daadwerkelijk input te kunnen geven.

Kortom, wij verzoeken tot een herinrichting van de huidige werkgroep cliëntversie ZIG, waarbij de zorgverlenersvertegenwoordigers niet meer dan een adviserende stem krijgen. Hiernaast vragen wij om budget en ondersteuning om tot een cliëntversie van de ZIG te komen die recht doet aan het belang dat cliënten hebben bij goede geboortezorg. Wij vragen u ook om uw steun om in deze samen op te trekken richting het Zorginstituut.

Wij lichten ons verzoek graag toe in een gesprek.

Met vriendelijke groet,

Mira Westland - Bestuursvoorzitter Stichting Geboortebeweging